ПРОЕКТ НА УСАИД ЗА МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ МЛАДИТЕ РАЗМИСЛУВААТ

СРЕДБА СО ДИРЕКТОРИТЕ НА ОСНОВНИТЕ УЧИЛИШТА

15 февруари, 2023

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

МЛАДИТЕ РАЗМИСЛУВААТ кратки информации

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Времетраење на проектот: **5 години**

Период на имплементација: **5ти мај 2021 – 4ти мај 2026**

Главен спроведувач на проектот: **IREX – International Research and Exchanges Board**

Клучни владини партнери: **Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Државен испитен центар**

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Партнери:

Македонски институт за медиуми (МИМ) – за активностите со основните и средните училишта

Институт за комуникациски студии (ИКС) – за активностите во високото образование

Младински образовен форум (МОФ) – за активностите во неформалното образование и младинските клубови

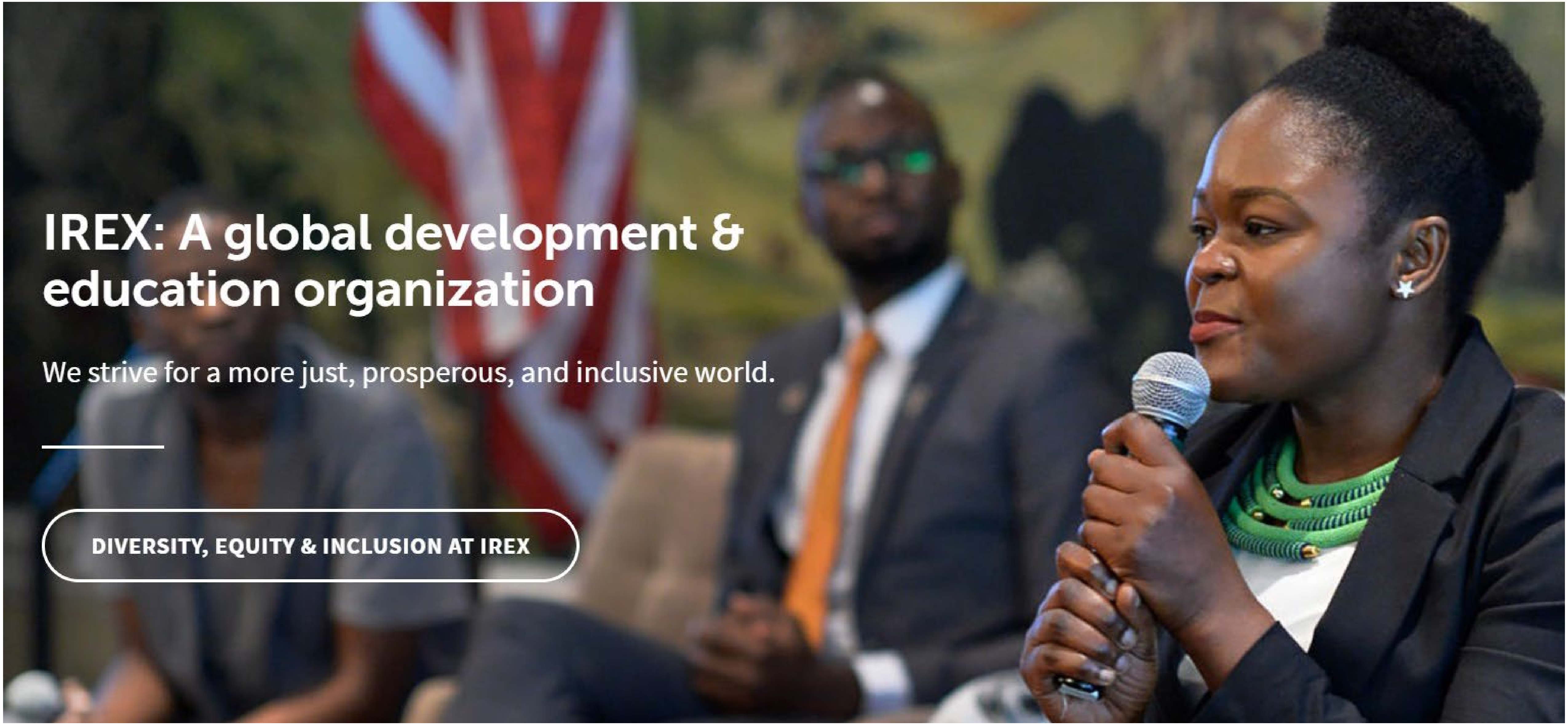

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Меѓународна непрофитна организација, основана во 1968

Вработени **преку 400 професионалци** ширум светот

ИРЕКС користи докажани методи и иновативни технологии при развивање на проекти во **повеќе од 100 земји**.

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

АКТИВНОСТИ

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

ИРЕКС И МИМ

MACEDONIAN INSTITUTE FOR MEDIA

Работиме на вклучување на **МЕДИУМСКАТА ПИСМЕНОСТ и КРИТИЧКОТО РАЗМИСЛУВАЊЕ** во формалното образование

- Основно образование
- Средно образование

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

ИРЕКС И МИМ:

Работиме со БРО на **воведување на медиумската писменост во наставните програми**

Обука на **главни обучувачи и наставници-обучувачи**

Создавање на **прирачници за наставници**

Обуки за **наставниците од основните и средните училишта**

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Медиумската писменост веќе вклучена во наставната програма за: 2ро, 3то и 5то одделение

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Обучени 100 наставници - обучувачи

(мај и август, 2022)

Обука на 3.000 Наставници од 2ро и 5то одделение низ цела Македонија

(август-септември 2022)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

ШТО СЛЕДИ?

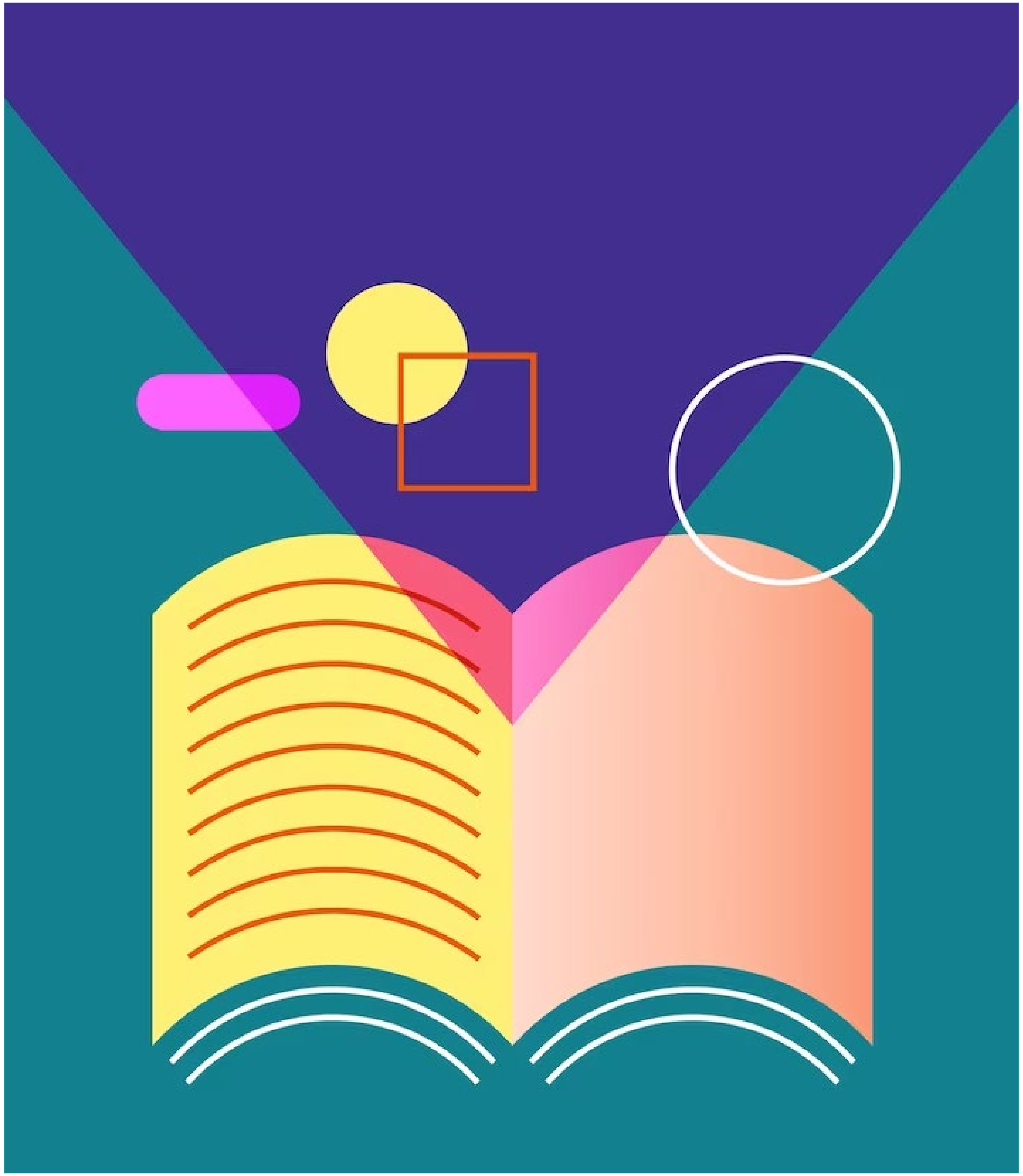

Концепт за медиумската писменост за основно образование

(до март 2023)

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

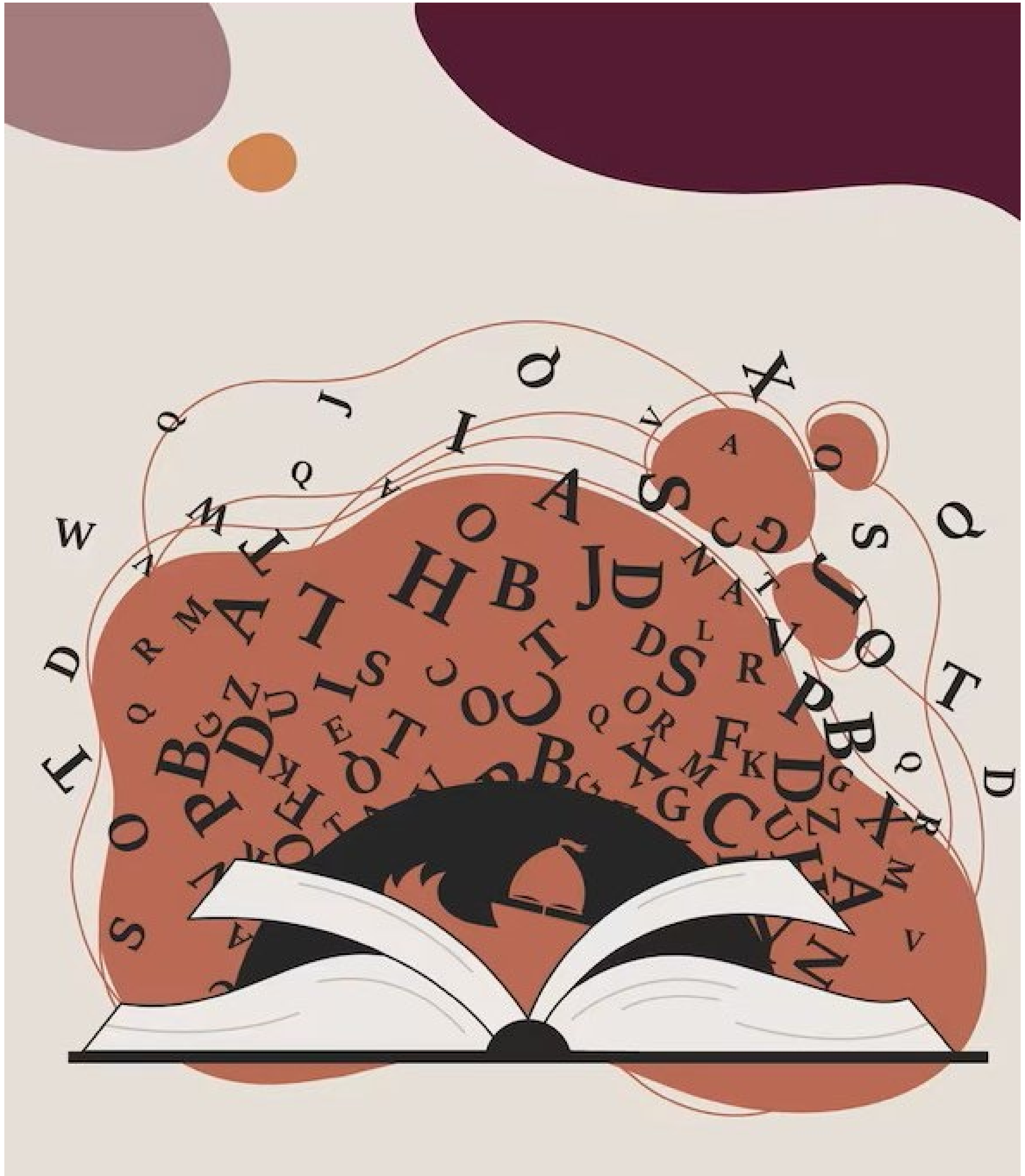

Прирачници за наставниците од 1-5 одделение

(до мај 2023)

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Обуки на наставниците во училиштата

(до крајот на 2023 година)

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

ИРЕКС И ИКС

Работиме на интегрирање на медиумската писменост и критичкото размислување во **високото образование** и ја промовираме важноста медиумската писменост во образованието

ИРЕКС заедно со ИКС:

Соработуваат со универзитети од различни полиња со цел заеднички да **развијат наставни програми**

Ги поддржуваат младите при **изработка на своја содржина** и ќе помогнат при нејзината промоција преку филмски фестивали и медиумски платформи

Креираат простор за соработка меѓу **искусни новинари/уредници и млади медиумски професионалци**

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Соработка со **4 факултети** за вклучување на медиумската писменост во програмата во високото образование

(септември 2022 – мај 2023)

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Меѓународен симпозиум за високо образование

(февруари 2022)

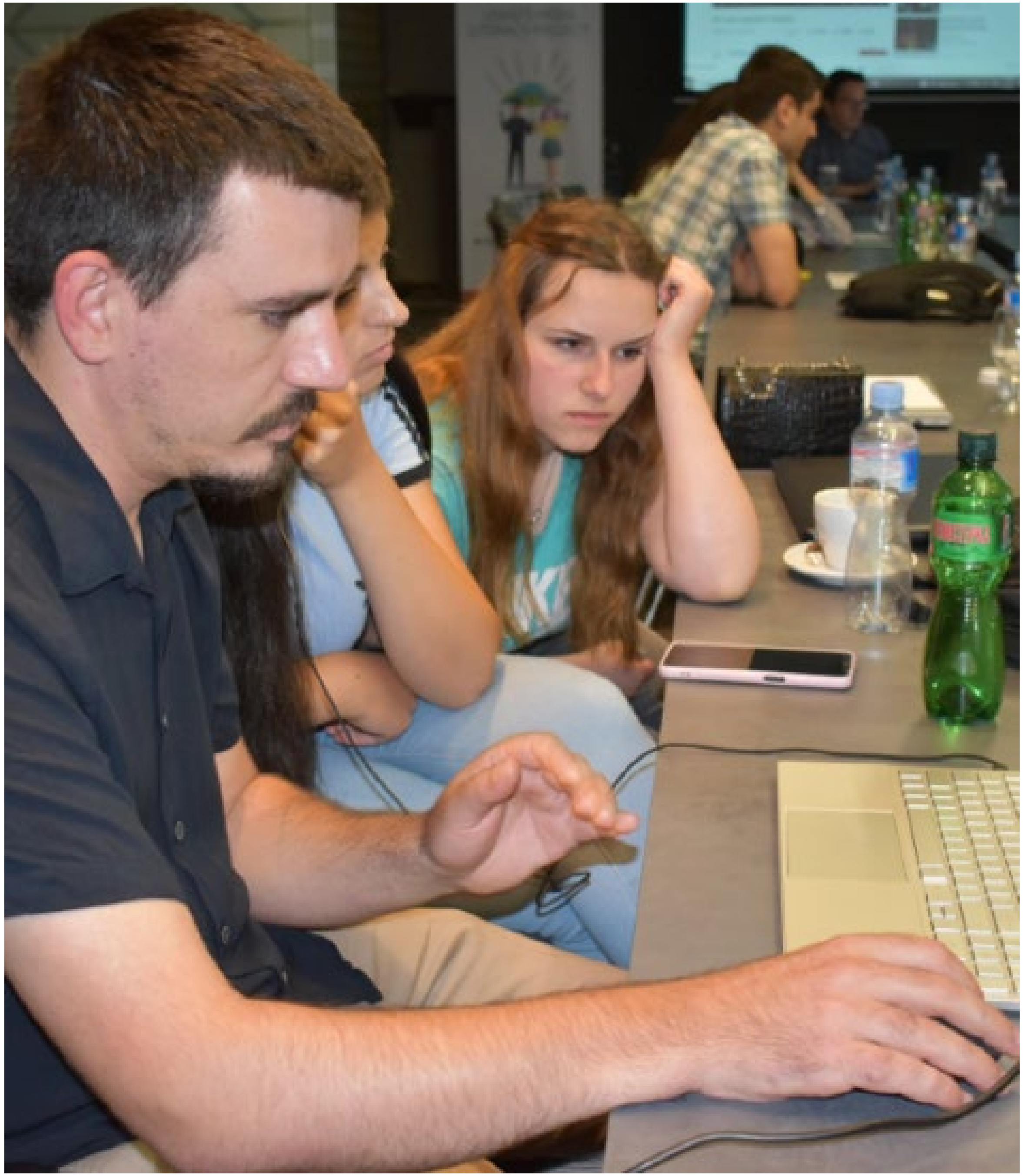

Новинарство во ерата на дигиталните информации - мастер часови за млади новинари

(март 2022 година)

Новинарска пракса за средношколци

(мај 2022 година)

ШТО СЛЕДИ?

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

- Поддршка за уште 4 факултети да ја внесат медиумската писменост во програмите

- Симпозиум во Скопје (23 февруари, 2023 година)

- Нови обуки за млади новинари

- Речник за медиумска писменост

- Гостувања во училиштата и медиумска пракса

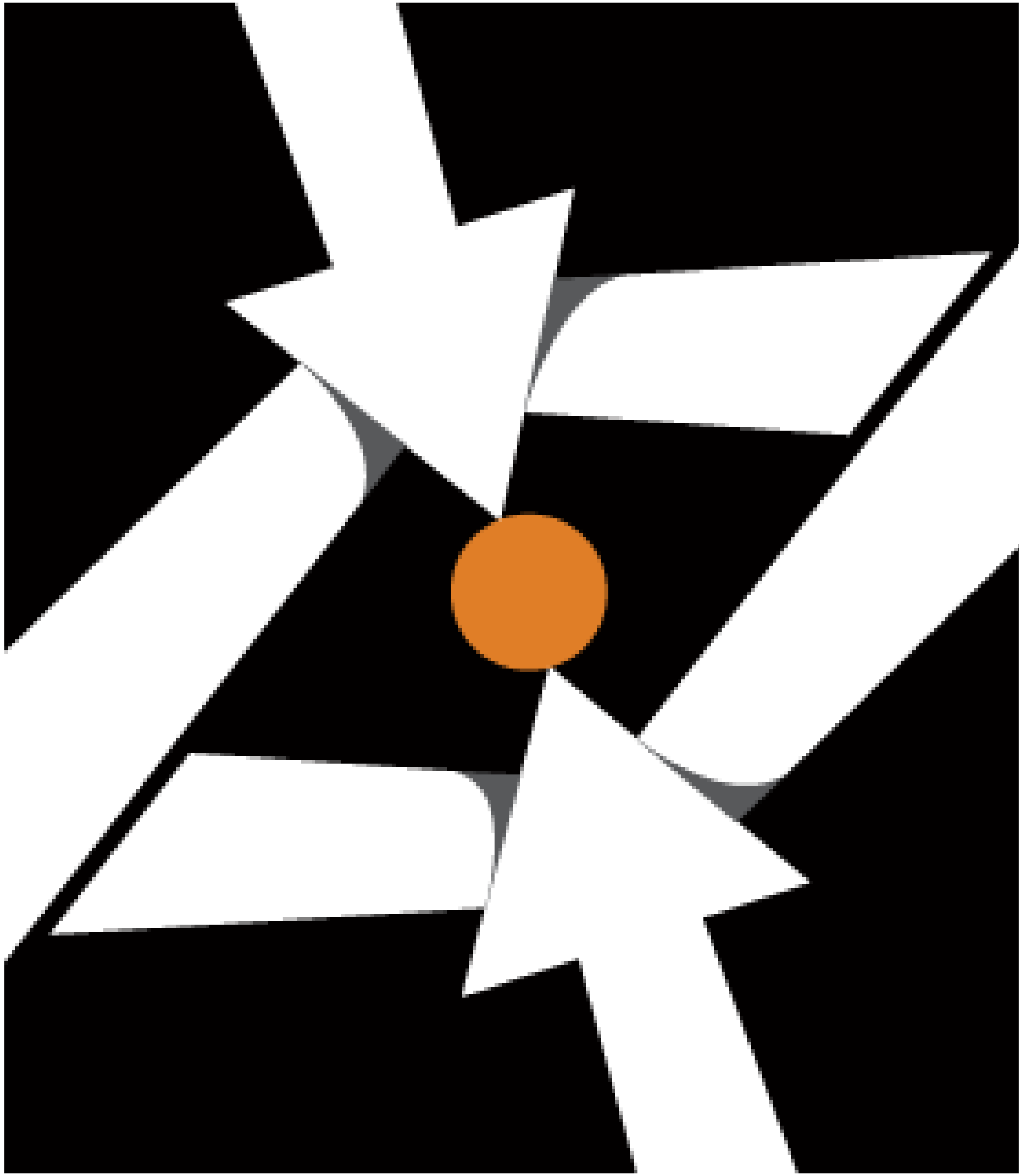

ИРЕКС И МОФ

Работат на делот на неформалното образование

ИРЕКС и **МОФ:**

Адаптација на методологијата „Учиме да распознаваме“ која ќе биде употребувана во **активности во формалното неформалното образование**

Работат со **Младинските клубови** низ државата

Дизајнираат и спроведуваат **кампањи** за ефективна медиумска писменост и критичко размислување

Ќе организираат игри и Speak Up натпревари како **алтернативни начини на учење**

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Во 20 младински клубови низ Македонија се учи медиумска писменост

Национално дебатно првенство 2022 – тема медиумската писменост

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

ШТО СЛЕДИ?

Прирачник за родители

за медиумска писменост

(март 2023 година)

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Адаптација на програмата за деца со пречки во видот и слухот

(мај 2023 година)

Развивање на игра за медиумска писменост за учениците од основното образование

(мај 2023 година)

МЕТОДОЛОГИЈА

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Медиумска писменост: прирачник за обучувачи
УЧИМЕ ДА РАСПОЗНАВАМЕ
#дезинформации
#предрасуди
#измами
#корупција
#спектакуларно
#корупција
#пропаганда
#манипулации
#предрасуди
#дезинформации
#шокантно
#заговори
#политика
#лажни вести
#стереотипи
#пристрасност
#заговори
#немадаверувате
USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE
IREX

LEARN TO DISCERN (L2D)
УЧИМЕ ДА РАСПОЗНАВАМЕ

Пристапот „Учиме да распознаваме" им помага на луѓе од сите возрасти да развијат здрави навики при интеракција со медиуми и информации, онлајн и офлајн.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

IREX's Learn to Discern: Overview

Градење на отпор кон дезинформациите

Препознавање на говорот на омраза и манипулации

Разбирање на слабостите при консумирање на информациите

Адресирање на „Инфодемијата“ поврзана со јавното здравје

Превенција на насилен екстремизам

Создавање отпор кон поларизација на населението

Подготовка на идните генерации за дигиталната иднина

ПРИРАЧНИК ЗА ОБУЧУВАЧИ

- Дизајниран да биде флексибилен и модуларен.
- Едноставен јазик, јасен распоред.
- Овој пристап нуди јасни инструкции, детални за секој чекор, вклучувајќи:
  - Поттик за дискусија
  - Совети за тоа како да одговорите на прашањата или коментарите на учесниците.
  - Време и ресурси потребни за секоја активност и предложени распореди за седење или групни поделби.
  - Врски до релевантните оригинални изворни материјали и примери.
  - Точки за разговор за да се резимираат и да се поврзат лекциите заедно

СООДРЖИНА:

Како да се користи овој прирачник 4

Принципи на обуката Учиме да распознаваме 5
Општи принципи за обука 6
Принципи за учење кај возрасни 7
Очекувани резултати 7
Како се користи оваа програма 8
Објаснување на иконите 8
Подготовка 8

ДЕЛ А: Да ги разбереме медиумите 10

Лекција 1: Вовед 11
Лекција 2: Нашиот медиумски пејзаж 17
Лекција 3: Именувај го за да го скротиш 22

ДЕЛ Б: Новинарски стандарди и уредувачки политики 30

Лекција 1: Новинарство: кому му е потребно? 31
Лекција 2: Избор на вести 39
Лекција 3: Новинарски стандарди 47
Лекција 4: Непристрасност и балансираност 56
Лекција 5: Кој ги поседува медиумите? 60
Лекција 6: Сопственост и поставување агенда 66
Лекција 7: Слободата на изразувањето и нејзините граници 72

ДЕЛ В: Медиуми што се менуваат 80

Лекција 1: Новите форми на медиумите и промените во традиционалните медиуми 81
Лекција 2: Доверба во медиумите 89
Лекција 3: Алгоритамот – уредник на новата ера 98
Лекција 4: Мојот телефон – Моите апликации 103

ДЕЛ Г: Видови медиумски содржини 108

Лекција 1: Шест вида содржини: информирање или убедување 109
Лекција 2: Анализирање на медиумската содржина – Основни концепти и клучни прашања 120
Лекција 3: Вести и мислења 124

ДЕЛ Д: Дезинформации и манипулации 136

Лекција 1: Информациски неред 137
Лекција 2: Разбирање на наслови – „Кликбејт“ (Мамки за кликови) 145
Лекција 3: Медиумите манипулираат со нашите емоции 150
Лекција 4: Дезинформации за науката и здравјето 154

ДЕЛ Ѓ: Борба против дезинформации 161

Лекција 1: Клучни чекори за проверка на веродостојноста 162
Лекција 2: Проверка на извори и цитати 169
Лекција 3: Проверка на докази и датуми на објавување 179

ДЕЛ Е: Визуелни дезинформации 187

Лекција 1: Менување фотографии и видеа 188
Лекција 2: Ефектот од селекција на фотографиите 195
Лекција 3: Фотофорензика 200
Лекција 4: Лажни профили и ботови на социјалните мрежи 209

ДЕЛ Ж: Говор на омраза, стереотипи и претставување во медиумите 216

Лекција 1: Стереотипи 217
Лекција 2: Стереотипи и пристрасно известување 223
Лекција 3: Говор на омраза во медиумите – Која е нашата улога? 228

ДЕЛ З: Заокружување 235

Лекција 1: Размисли пред да споделиш 236
Лекција 2: Навики за консумирање и споделување 241
Лекција 3: Совети и алатки за создавање квалитетна медиумска содржина 246

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

ДЕЛ Б: Новинарски стандарди и уредувачки политики

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX

Лекција 2
Избор на вести

Цели на учењето

Учесниците:

- ќе го научат основниот процес што го применуваат уредниците за да одлучат кои приказни ќе ги покријат и притисоците што влијаат на тоа одлучување, вклучувајќи прашања за времето, за економското работење на самиот медиум и за интересите на публиката;

- ќе размислат и ќе научат како овој процес на селекција на информациите, под влијание и на алгоритмите на дигиталните платформи и социјалните мрежи, како и нивните сопствени потрошувачки избори, влијаат врз вестите што ги добиваат;

- ќе дознаат за заштитните ѕидови помеѓу сопственичката структура, рекламирањето и уредништвото.

Потребно време

60 минути

Материјали

Пенкала и хартија, големи листови хартија или табла

Подготовка на обучувачот

Користете маркери и четири големи листови на коишто ќе напишете: целосно се согласувам, донекаде се согласувам, целосно не се согласувам, донекаде не се согласувам. Закачете ги на четири различни ѕидови во просторијата.

Нашата улога во медиумите, исто така, се смени. Веќе не сме само пасивни слушатели, читатели и гледачи. Сега сме креатори и споделувачи на информации!

Претходно зборувавме за стандардите за добро новинарство. Но, дали сите наши информации денес ги добиваме само од „новинарството“? Кој ги следи новинарските стандарди? Кој е воопшто новинар? Ајде да позборуваме за тоа сега.

Активност 2 - 15 мин.

Прикажете разни информации што се сметаат или не се сметаат за новинарство

Пример 1:

Наслов: Објава на Фејсбук од влијателната личност („инфлуенсерката“) позната како Ина Многуфина

Објаснување: Влијателните личности/„инфлуенсерите“ на социјалните мрежи станаа многу важен дел од нашите животи. Тоа се луѓе што **можат да влијаат врз одлуките на своите следбеници** поради својот однос со публиката, своето знаење и експертиза за одредена област, на пр. мода, патувања или технологија. Имаат голем број следбеници што внимателно ги следат нивните ставови. Сепак, иако голем дел од нивните објави се инспирирани од вести или од новинарски стории, тие не претставуваат новинарство.

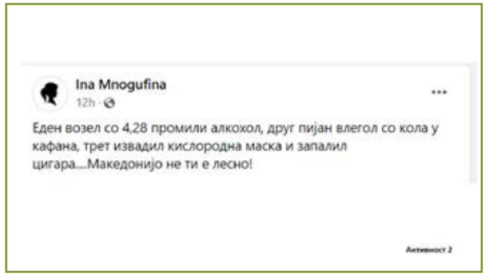

Пример 2:

Наслов: Ќерката на (поранешниот) скопски градоначалник порасна во вистинска убавица

Објаснување: Во домашните медиуми често доминираат вести од таблоидите, а недостасува вистинско истражувачко новинарство или покривање теми од поширок јавен интерес.

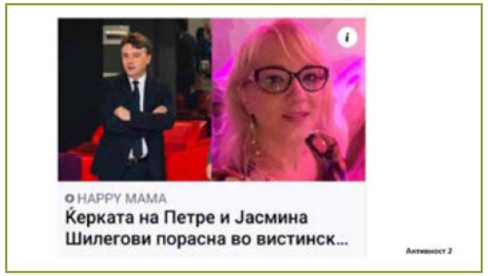

ПРОВЕРЕНО

Онлајн курс за медиумска писменост

РЕГИСТРАЦИЈА НАЈАВА

Зошто ви е потребен овој курс?

Колку пати дневно ги проверувате новостите или разговарате за вестите со пријателите? Добиваме редовни ажурирања и известувања од толку многу различни извори – на пример месинџери, е-пошта и вести од медиумите. Во тренд е да се „биде информиран", па доброволно следиме сè повеќе информации. Доколку не внимаваме, овие информации може да не доведат во заблуда и да не преплават!

Онака како што кафето му помага на нашето тело да останеме будни, така ни е потребно и критичко мислење за да го задржиме нашиот ум фокусиран и буден. Како што кафето стана дел од секојдневната рутина на многу луѓе, така треба да биде и медиумската писменост.

ДОБРО ПРОВЕРЕНО: Онлајн курсот за медиумска писменост ќе ви помогне да го оцените протокот на информации во вашиот секојдневен живот и да стекнете вештини со чија помош ќе може да препознаете дезинформации и пропаганда.

Па, дали сакате критички да размислувате додека го пиете вашето кафе?

https://verified-education.org/

Q & A

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

IREX